Nota van antwoord Hoogspanningsstation Farmsum

oktober 2026

Projectleiding: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Intern gebruik

Inleiding

Van vrijdag 31 oktober 2025 tot en met donderdag 11 december 2025 lag voor het project Hoogspanningsstation Farmsum het ontwerp-projectbesluit en de eerste ontwerpbesluiten ter inzage. Op dit ontwerp kon iedereen reageren door het indienen van een zienswijze binnen de bovengenoemde periode.

Wat houdt het project in?

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (hierna: EZK), TenneT en Enexis zijn van plan om een nieuw 220kV/110kV-hoogspannings- en 20kV-middenspanningsstation nabij Delfzijl te realiseren. Het 220kV-hoogspanningsstation moet verbonden worden met het bestaande 220kV-hoogspanningsnet. Dit betekent dat er onder andere een verbinding gemaakt moet worden tussen het nieuw te bouwen station en de bestaande bovengrondse 220kV-hoogspanningsverbinding tussen Weiwerd en Schildmeer. Op de beoogde locatie is op dit moment een zonnepark gevestigd. Onderdeel van dit project is de verplaatsing van het zonnepark naar het nabijgelegen slibdepot ten zuiden van de N992.

De procedure

Voor dit energieproject is de projectprocedure van toepassing. Deze regeling ziet erop toe dat procedures worden afgestemd met initiatiefnemers, bevoegde gezagen, belanghebbenden, grondeigenaren en burgers. Op deze manier wordt alle infrastructuur ruimtelijk zorgvuldig ingepast. Dit wordt vastgelegd in een projectbesluit.

Wat doet het ministerie?

De Staatssecretaris van Klimaat en Groene Groei (KGG) in overeenstemming met de Minister van VRO stellen het projectbesluit vast. Besluiten die voor het project nodig zijn, worden zoveel mogelijk voorbereid in één gecoördineerde procedure. De Staatssecretaris van KGG coördineert deze procedure.

Hoe vind ik mijn ingediende reactie terug?

Hieronder vindt u de nota van antwoord. Hierin vindt u onze antwoorden op de hoofdpunten uit de ingediende reactie en wordt aangegeven of en hoe dit terugkomt in de vaststelling van het projectbesluit. Iedereen die voor het einde van de terinzagelegging een reactie heeft ingediend, heeft een brief ontvangen waarin het registratienummer staat. Aan de hand van dit nummer kan de reactie en het antwoord daarop in deze nota van antwoord worden gevonden.

Intern gebruik

Waarom is dit project nodig?

Er wordt verwacht dat het aantal bedrijven in de regio van Delfzijl groeit in de komende decennia en dat bestaande bedrijven verduurzamen. Dit gaat gepaard met een grote groei van de energiebehoefte. De huidige 220kV- en 110kV-hoogspanningsstations van TenneT en het 20kV-middenspanningsstation van Enexis hebben onvoldoende capaciteit om aan de toenemende energiebehoefte te voldoen. Met dit nieuwe hoogspanningsstation kunnen de netbeheerders de leveringszekerheid van (duurzame) energie in de regio beter waarborgen en voorzien de netbeheerders in een regionale behoefte ten aanzien van de energievoorziening.

Participatie: uw mening en inbreng zijn belangrijk

Dit project raakt de belangen van veel partijen zoals burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen. Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) samen met TenneT en Enexis vinden het daarom belangrijk dat iedereen de mogelijkheid heeft om ideeën in te brengen en mee te denken over het project.

Fysieke inloopbijeenkomst

Het Ministerie van EZK organiseerde samen met TenneT en Enexis een fysieke inloopbijeenkomst tijdens de ter inzage periode van het ontwerp-projectbesluit. U kon daar uw vragen stellen. Er was geen plenaire

presentatie. De bijeenkomst was op:

• Dinsdag 25 november 2025 in Theater & Congrescentrum de Molenberg, Molenberg 11, 9934 CG Delfzijl.

Bij de inloopbijeenkomst vond u informatie over het project en over de procedure. Ook kon u uw vragen stellen aan medewerkers van TenneT en Enexis en het Ministerie van EZK. Op het ontwerp-projectbesluit, en bijbehorende ontwerp-besluiten is binnen de reactietermijn in totaal één zienswijze binnengekomen. U kunt de inspraakbundel downloaden van www.energietransitie.nl/hoogspanningsstation-farmsum.

Intern gebruik

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale reacties

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de zienswijze opzoeken. Door te klikken op uw reactienummer wordt u automatisch doorverwezen naar de reactie.

Volgnummer	Registratienummer	Reactienummer
1.	**202505379**	**202505379**

Intern gebruik

Nr.	Reactienr.	Reactie/antwoord
1	**202505379**	
1A.	Reactie	Indiener geeft aan dat diens belangen onevenredig zwaar worden geschaad door realisatie van de hoogspanningsstations en de aansluiting ervan op het bestaande hoogspanningsnet. Indiener brengt in de zienswijze verschillende zienswijzepunten naar voren. Allereerst geeft indiener aan dat de communicatie rondom het project als onvoldoende wordt ervaren. Er is volgens indiener te weinig gecommuniceerd over de voorgenomen plannen, het nut en de noodzaak daarvan en over de afwegingen waarom alternatieven niet mogelijk zijn. Tevens bestaat het gevoel dat er onvoldoende is geluisterd naar eerder door de indiener aangeleverde voorstellen voor een andere aanpak. Dit alles leidt bij de indiener tot een gemis aan participatie en betrokkenheid bij het proces.
	Antwoord	De zienswijze van indiener is zorgvuldig bestudeerd. Het ministerie van EZK onderkent het belang van een zorgvuldige en transparante communicatie gedurende het gehele voortraject van het project. Wij betreuren het dat de indiener de participatie en betrokkenheid, evenals de duidelijkheid over het nut, de noodzaak en afweging van alternatieven als onvoldoende beoordeelt. Bij de start van de projectprocedure is in juni 2024 het Voornemen en voorstel voor participatie gepubliceerd. Hierin is toegelicht op welke wijze de participatie is ingericht en op welke momenten en manieren belanghebbenden worden betrokken. Het ministerie van EZK en initiatiefnemer TenneT hebben belanghebbenden via verschillende kanalen geïnformeerd, waaronder de websites van TenneT en RVO, een projectatlas, social media en huis-aan-huisbladen en online kranten. Daarnaast zijn op 24 juni 2024 en 25 november 2025 informatiebijeenkomsten georganiseerd. In de communicatie is opgenomen dat belanghebbenden werden uitgenodigd om mee te denken en is toegelicht op welke wijze een formele reactie kon worden ingediend. TenneT heeft als één van de initiatiefnemers van dit project de communicatie en participatie met omwonende en perceeleigenaren op zich genomen. Na ontvangst van de zienswijze van de indiener is in 2024 door de initiatiefnemer TenneT een afspraak met de indiener gemaakt om een nadere toelichting te geven en door te spreken over de zienswijze.
1B.	reactie	Indiener benoemt in de zienswijze dat in het Ontwerp-projectbesluit wordt aangegeven dat het huidige plan de minst bezwarende optie is voor de perceeleigenaren. Volgens de indiener geldt dit echter niet voor diens situatie en ontbreekt in het projectbesluit een duidelijke onderbouwing waarom specifiek voor deze oplossing is gekozen. De indiener ervaart een gebrek aan uitleg en motivatie voor de gemaakte keuzes.
	Antwoord	**Hinder en positionering van de mast** Met betrekking tot de hinder van de voorziene mastpositie op het perceel van de indiener is er in het ontwerpproces gezocht naar mogelijkheden om deze hinder zoveel mogelijk te beperken. Naar aanleiding van de door de indiener in juni 2024 ingediende zienswijze op het *Voornemen en voorstel voor participatie* is TenneT met de indiener in gesprek gegaan over de positionering van de nieuwe mast. In vervolg op dit gesprek – en op verzoek van indiener - is de mast niet centraal, maar aan de rand van het perceel geplaatst en wel zo dat de mast over de sloot is geplaatst, met de mastpoten aan weerszijden van de watergang. De mastpoten staan hierdoor niet meer op het perceel maar aan de rand in de teelvrije zone van het perceel. Indiener heeft de suggestie voor deze plaatsingswijze zelf gedaan, om zo de gevolgen van de mast voor de indiener zoveel mogelijk te beperken. Tijdens een gesprek bij de indiener thuis op 8 april 2025 heeft TenneT nader toegelicht dat de suggestie van indiener – zijnde het plaatsen van een mast over de sloot, met de mastpoten in de teeltvrije zone – ingewilligd kon worden. **Beoordeling van het aangedragen alternatief**

Intern gebruik

		De door de indiener in de zienswijze op het ontwerp-projectbesluit voorgestelde alternatieve locatie voor de nieuwe mast is zorgvuldig onderzocht. Daarbij is beoordeeld of het bijbehorende alternatieve tracé uitvoerbaar is binnen de technische randvoorwaarden van TenneT en of dit zou leiden tot een ruimtelijk aanvaardbare inpassing. Uit deze beoordeling is gebleken dat het aangedragen alternatief niet als kansrijk kan worden aangemerkt. Concreet blijkt dat dit alternatief: • **Technisch niet realiseerbaar is**, omdat de verbinding tussen de nieuwe mast en de bestaande hoekmast (nummer 173) niet voldoet aan de geldende technische randvoorwaarden. De hoek van de verbinding is in dit alternatief te klein, waardoor de minimale afstand tussen de geleiders op hoekmast 173 onvoldoende is om kortsluiting te voorkomen. Hierdoor kan dit alternatief niet worden uitgevoerd; • **Gunstiger noch evenwichtiger uitpakt voor de omgeving**, aangezien het alternatieve tracé onder meer tweemaal de nabijgelegen N362 zou moeten kruisen, wat leidt tot extra landschappelijke effecten. Naar aanleiding van de ingediende zienswijze heeft TenneT in een gesprek op 6 januari 2026 toegelicht waarom de voorgestelde alternatieve mastpositie technisch niet haalbaar is. Dit heeft geleid tot het opstellen van een notitie waarin onder meer is ingegaan op de technische beoordeling van de aangedragen alternatieven. Deze notitie is op 21 januari 2026 aan de indiener toegezonden.
1C.	reactie	Tot slot geeft de indiener aan dat er reeds een hoogspanningsmast op diens perceel staat, waarvan hinder wordt ondervonden. De komst van een tweede mast zou deze hinder volgens indiener verder vergroten en de geboden compensatie wordt als onvoldoende ervaren om deze overlast te verzachten.
	Antwoord	Er wordt steeds meer gebruik gemaakt van (duurzame) energie, hiervoor moet het elektriciteitsnet versterkt en verzwaard worden en moeten er nieuwe elektriciteitsverbindingen worden aangelegd. Voor de aanleg van kabels, lijnen en/of masten is er toestemming van grondeigenaren nodig om een opstalrecht (ook wel zakelijk recht voor opstal of ZRO genoemd) op hun grond te vestigen. In ruil daarvoor ontvangt de grondeigenaar een afsluitvergoeding en wordt eventuele exploitatieschade vergoed. Voor een mastpositie wordt een jaarlijkse vergoeding uitgekeerd voor het niet agrarisch te benutten deel onder de mast. De hoogte van de compensatie bepaalt TenneT op basis van de door Netbeheer Nederland in samenwerking met LTO vastgestelde normbedragen voor structuur- en gewasschade. **Afsluitend** Wij nemen de zorgen en signalen uit de zienswijze serieus. Daarom hebben wij TenneT als initiatiefnemer gevraagd om ook in de verdere uitwerking en uitvoering van het project oog te blijven houden voor de belangen van perceeleigenaren, om de hinder waar mogelijk te beperken en hierover het gesprek te blijven voeren.

Intern gebruik